

VERTEC.

Izhaja
1. dne v
mesecu
in stoji
za vse
leto po
pošti
2 gl.
60 kr.,
za pol
leta 1 gl.
30 kr.
Brez
pošte:
za vse
leto 2 gl.
40 kr.,
za pol
leta 1 gl.
20 kr.

Naroč-
nina naj
se na-
prej pla-
čuje in
pošilja
ured-
ništvu v
špi-
talskih
ulicah
hš. št.
273
v Ljub-
ljani.
(Lai-
bach.)

Časopis s podobami za slovensko mladost.

Štev. 10.

V Ljubljani 1. oktobra 1875.

Leto V.

M a t i.

Dete revno, dete malo,
Kdaj mi bodeš poplačalo
Vse, kar zá-te skerbna mati
Móгла sem i bom prestati?

Sem pod srcem te nosila,
V bolečinah porodila,
Zá-te noč i dan skerbéla,
Zá-te sem i bom živéla.

Postelj kol'kokrat postlála,
Zibel tvojo sem zibála,
Pesen ti zapela sladko,
Da zaspálo si čez kratko;

Čez-te se potém nagníla,
Serčno Boga sem prošla:
Oče, huđega ga bráni,
Meni, sebi ga ohrani!

Dete malo in ubožno,
Bodi pridno i pobožno,
S tem skerbí mi boš plačalo,
Dete revno, dete malo!

Simon Jenko.

Tatvina pride na dan.

I.

Kako srečen bi bil človek že na tem svetu in kako lahko bi premagoval tudi največje skušnjave, dušne in telesne sovražnike, ako bi bolj poslušal glas svoje vesti, znotranji glas božji, ki nas opominja, da se varujemo vsega, kar je greh, ter delamo samo to, kar je Bogu všeč in dopadljivo. Čudne prikazni, ki je bodete brali v tej povesti, niso družega nič nego svarilni glasovi člo-

veške vesti, ki se hudobnežu s pripomočjo njegove domišljije še na poseben način javljajo ter ga svaré pred grehom, ki je največje zlo na tem svetu. Dobra vest je mehko zglavje, na katerem se sladko spi in počiva in potlej lahko umerje. Zapomnite si to otroci!

Vacláv Borovski je bil imovit tergovec v Pragi, glavnem mestu českega kraljestva. Njegovo ime je bilo na dobrem glasu daleč po vsej českej deželi. Več nego dvajset let je imel pri svojej trgovini pomočnika, ki je užival največje zaupanje pri vseh domačih, da si ga nij bil niti najmanje vreden. Ta hudobnež si je dal skrivaj napraviti ključe, s katerimi je odpiral po noči gospodarjevo prodajalnico ter si nij vzel samo kave, sladkorja in še več družega blaga, nego stezal je svojo tatinsko roko celó po novcih (denarjih) in to še posebno takrat, ko je čutil v blagajnici največ novcev, dobro vedóč, da pri polnej blagajnici se ne pozna toliko primankljej ali odhodek. To vam je bila zeló zvita buča. Znal vam je tatvino tako varno in previdno izpeljati, da mu nij mogel nihče na sled. Zatorej je kradel že več let, brez da bi ga bili zasačili. Od leta do leta je postajal premožnejši in naposled si kupi celó lep in velik vinograd, a vendar ostane še vedno v službi svojega gospodarja. Tudi zdaj, ko si je kupil vinograd, znal se je tako obnašati, da nij bilo niti najmanjše sumnje o njegovej poštenosti. Vsi so ga imeli za najboljšega in najpoštenjšega človeka pri hiši. Večkrat je pripovedoval, kako skromno mora živeti, ako si hoče kaj prigospodariti in kak krajecar za stare dni prihraniti. To je bilo gospodarju zeló všeč in mislil si je, da boljšega in zvestejšega človeka bi ne bil mogel dobiti v hišo nego tako varčnega in pridnega pomočnika, ki si je z varčnostjo tudi že nekaj prihranil. „Tergovski pomočnik, ki ima sam nekoliko premoženja, boljši in varnejši je pri tujem blagú nego li kak siromak, ki živi samo o tujem,“ tako si je mislil Vacláv Borovski, deržéč svojega pomočnika za najpoštenjšega človeka na svetu. A temu nij bilo tako, kakor boste takój slišali.

Pomočnikova žena nevarno izbolí in na smertnej postelji izbudí se jej vest. A tudi zdaj neče ovádití tatvine svojega moža, nego pokliče ga k sebi in sè solznimi očmi mu reče: „Preljubi mož! čas je, da storiš konec svojim hudobijam. Toliko zdaj že imaš, da moreš brezskerbno živeti na svoje stare dni. Imaš svojo hišo, nograd in tudi novcev dovolj, da se moreš pošteno preživeti. To se vé, da vse tvoje premoženje je prav za prav tuje, ukradeno blago, katero bi moral poverniti. Nu, ako tega nikakor nečeš storiti, obljubi mi vsaj to, da po mojej smerti hočeš s tem, kar imaš, zadovoljno živeti, ter se tujega blagá več ne dotakneš. To te prosim, preljubi mož, da mi obljubiš, predno se za vselej ločim od tebe.“

II.

Te besede so ganile moža, ker je ljubil svojo ženo, in še posebno zdaj, ko je za vselej jemala slovo od njega, bile mu so te njene besede še toliko bolj svete. Sè solzami v očeh jej obljubi, da se nikdar več ne dotakne tujega blagá. Žena mu v roko seže rekoč: „Ako svoje obljube ne izpolniš, kazen božja ti gotovo ne izostane.“ Kmalu potem umerje.

Mož je bil nekaj mesecev res ves drugačen. Terdno je sklenil pošteno živeti in se gospodarjevega blagá varovati. Ali za nekaj časa primanjka mu

kave in sladkorja. Treba bi mu teh reči kupiti, a škoda se mu je zdelo lepih novcev. To bi bilo pač neumno, misli si, da bi kupoval blago, ki ga ima gospodar obilo v svojej zalógi. Če mu vzamem nekoliko kave in sladkorja, to se mu še poznalo ne bode, saj je bogat in na novcih mu tako ne naredim nobene škode, vzamem mu le nekoliko blagá, ki ga ne stane toliko kakor druge ljudi. Po kratkem premisleku in hudem boji svarijoče ga vestí sklene poprejšno svoje dejanje ponoviti, ter si le nekoliko kave in sladkorja vzeti.

V prodajalnico je bilo treba iti preko dvorišča, a hiša, v katerej je on stanoval, bila je ravno na nasprotnej strani dvoriščinih vrat. O polnoči vstane in se napravi na pot. Ali glej, komaj stopi na dvorišče, ugleda pred prodajalnico svojo rajnko ženo, kakor da bi živa stala pred njim. Bila je v belej obleki in z obema rokama je držala za vrata, kakor bi mu hotela braniti vhod v prodajalnico. Da se je tat te nenadne prikazni zeló ustrašil, tega mi nij treba pripovedovati. Takój je zbežal iz dvorišča naravnost v svojo hišo, vleže se v postelj in se z rjuhami pokrije. Vso noč nij mogel zatisniti očesa in več nego dvajsetkrat se mu ponoví ona čudna prikazen njegove rajnke žene pred očmi, ki jo je videl na gospodarjevem dvorišči. Spomnil se je zdaj na obljubo, ki jo je dal svoje rajnke ženi na smertnej postelji. Ali komaj je minulo nekaj dni po tem dogodku, mislil je zopet drugače in dvomil je, da bi to bila kaka prikazen, ki jo je videl po noči pred gospodarjevimi vrati. — „Nič druzega nij bilo,“ misli si, „nego mesečina ali pa luč iz druzega nadstropja, ki je obsévala kako belo stvar, in jaz neumnež sem takój mislil, da je to moja rajnka žena. Moja domišljija je, druzega nič! Toliko let sem že pri hiši, poznam vsak kotiček in nikoli nijsem še ničesar videl, kar bi me bilo iznenádilo. In zdaj — bedarije! Še jedenkrat poskusim to stvar in zdaj moram ali v prodajalnico ali si pa bolj natanko ogledam óno čudno belo stvar, ki mi je toliko nepotrebnege strahú prizadejala.“ — Zopet vstane o polnoči in gre na gospodarjevo dvorišče. Na nebu danes nij bilo lune, tudi nij bilo videti, da bi gorela luč v drugem nadstropji gospodarjeve hiše, nikjer nij bilo živega človeka, vse je bilo tiho, kakor na kakem pokopališči. Z največjim pogumom stopi v dvorišče; ali glej! zopet stoji njegova žena ravno tam pred prodajalnico. Dá, dá, to je njegova rajnka žena, ravno tisti obraz, tista velikost, vse, vse je tako, nihée drugi ne more biti kakor ona! Tat zré nekoliko trenutkov v to čudno prikazen; žena zmirom stoji. Roki je imela zopet razprosterti čez vrata. Videti je bilo, kakor da bi mu pretíla s perstom. Strah in grôza ga obíde po vsem telesu, zbeží iz dvorišča in zopet nij mogel vso noč zatisniti očesa. Molil je in delal dobre sklepe, da se hoče poboljšati ter nikoli več poželeti tujega blagá.

III.

Ali skopost in lakomnost, kadar se v človeku terdno vkoreninite, prevladate vse, tudi najboljše sklepe, ki je človek storí, še celó vest, ki je znotranji glas božji, kadar hočemo kaj tacega storiti, kar je greh in Bogu zoperno. Tako je tudi bilo pri tergovskem pomočniku. Za vsak krajcar se je tresel, in vselej, kadar je bilo treba, da si kupi to ali óno, rekel je: „Ali nij škoda novcev za take stvari, ki mi sò tako blizu, in je lahko zastonj imam,

ako le hočem?“ Vsak dan se mu je bolj zdelo, da óna prikazen njegove žene družega nič nij nego živahna domišljija njegovega duhá, prazen strah in sanjarije. Sram ga je bilo, da je moral že dvakrat peté odnesti takim bedastočam. — „Ako bi to res bila prikazen moje rajнке žene,“ misli si, „zakaj se mi ne prikaže v mojej hiši, pri mojej postelji, in zakaj zmirom le na gospodarjevim dvorišči, pri tujih vratih? Prikaže naj se mi tam, koder je večkrat hodila, kjer je živa sedela in umerla; in potlej bodem rad verjel, da nij nihče drugi nego moja žena.“ Vselej, kadar je take in jednake misli imel, oziral se je plaho po sobi, misléč, da zdaj in zdaj kako prikazen ugleda. A sčasoma se je navadil na vse to, in zopet je terdno sklenil, da naj ga stane, kar hoče, šel bo v gospodarjevo prodajalnico, da si vzame nekoliko najpotrébnejšega blagá, pa naj bi pred vrati stalo tudi deset prikazni njegove rajнке žene!

Ko odbije ura polnoči, šel je. Prikazen, katero je že dvakrat videl, stoji zopet pred vrati. Ali terdovratnež ne mara za svarilen glas svoje vesti, nego ostane pri tem, kar je sklenil storiti. Oči si zatisne z rokama in pogumno stopa naprej. Do vrat prišedši, pahne belo prikazen svoje žene — tako se mu je dozdevalo — na stran, in naglo odprè vrata v prodajalnico.

IV.

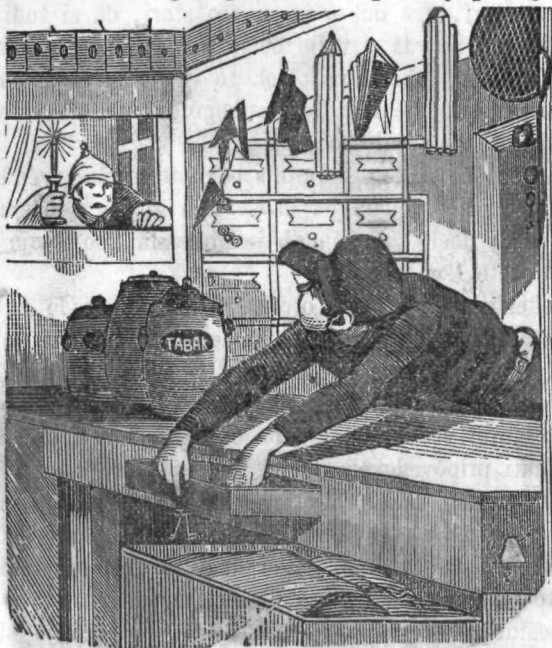
Nečemo preiskovati, koliko resnice je bilo na ónej belej prikazni, a čudno ostane vendar, da je ta hudobnež, katerega je njegova umirajoča žena in pozneje njegova lastna vest tolikokrat svarila, ravno zdaj v svojo pogubo prilomastil. Z vso silo zadušil je glas svoje vesti, nij se brigal za prikazen, katera mu je že dvakrat poprej toliko strahú prizadejala, nego sè silo je hotel doseči to, k čemur ga je njegovo hudo nagnjenje zapeljalo. In glej! ravno zdaj se je vjel v zanjke, iz katerih mu nij bilo več nobene rešitve. Vse to, kar je bil poprej iz blagajnice ukradel, nij še prišlo na dan, ker je znal le po malem jemati, in gospodar nij tako hitro pogrešal novcev. A pozneje se je vendar poznalo na premajhnih dohodkih, ali nihče si nij upal njega obdolžiti, ker je splošno zaupanje užival. Uganjevali so tega in ónega, a pravega nijso zadeli. Dva tergovska učenca sta morala po nedolžnem od hiše samo zaradi tega, ker je gospodar mislil, da ona kradeta novce iz blagajne. Ali zdaj je prišlo vse na dan. Poslušajte, kako?

Tikoma prodajalnice je bila majhna čumnata, v katerej je bilo shranjeno različno blago, kakor: kava, sladkor, tobak, olje itd. Čumnata je imela majhno okno, pri katerem se je videlo v prodajalnico. Da bi tatú zasledili, reče gospodar necega večera svojemu hlapcu, naj bi šel nalašč nekoliko noči spat v samotno čumnato, morda pride na sled hudobnežu, ki nosi novce iz blagajne. In res, vjeli so tiča poprej nego si so mislili.

Komaj je tergovski pomočnik o polnoči vrata odperl in s težko sapo v prodajalnico prilomastil, izbudí se hlapec v čumnati ter sliši ropot v štacuni. Urno skoči iz postelje, prižge luč ter hití k oknu, da pogleda, kdo je prederzni človek, ki tako pozno hodi po gospodarjevej hiši. Kako se začudi, izpoznavši domačega človeka, kateremu je gospodar že toliko dobrega storil. Zasačil ga je ravno v istem trenutku, ko je odperl blagajnico, da si vzame novcev iz nje. Hudobnež je namreč le prišel iz tega namena, da si vzame

kave in sladkorja, ali zdaj, ko je bil tako blizu blagajnice, ne more si kaj, da ne bi vzel tudi novcev. Ključje je imel sè soboj, in predno se polastí drugega blagá, odperta je že blagajnica in njegova tatinska roka seže po novcih — ali, „stoj!“ zarenči debel glas pri oknu in po vsej prodajalnici se luč za-

sveti. „Pomagajte! pomagajte! tat je v hiši!“ vpije zdaj iz vsega gerla ubogi hlapec, boječ se, da bi mu tat ne ušel. In res, predno se hudobnež zavé, bili so že na dvorišči hlapei in dekle, ki domačega tatú primejo ter ga čversto deržé, da jim ne uide predno ne pride gospodar

na dvorišče. To se vé, da se jim je malopridnež skušal iz rok iztergati, ali zamán — hlapei so bili močnejši. Zdaj pride gospodar in še drugi domači ljudje, ki so bili v hiši. Kako se začudijo, ko spoznájo tatú, ki nij bil nihče drugi nego domač trgovski pomo-

čnik. Takój so poslali po mestne strážnike, katerim so za to noč tatú izročili. Druzega dne je moral hudobnež pred sodnijo. Ker nij mogel tatvine nikakor tajiti, obstal je vse, kar je škode napravil svojemu gospodarju. Vsa škoda na blagu in v gotovini je znesla blizu dvanajst tisoč goldinarjev. Po tedanjih postavah so ga obsodili v ječo za celo njegovo življenje. Vse premoženje, kar ga je imel, po odštetih sodnih stroških, pripalo je okradenemu gospodarju. — Ta povest je resnična, ker še dandenes se najde zapisana v sodnijskih zapisnikih ravno tako, kakor jo je obtoženec sam pripovedoval.

Resničen je prigovor, ki pravi: Naj se kaka reč še tako skerbno skrije, poprej ali poslej jo gotovo solnce obsije.

Bežite pred grehom, ognite se ga,
Pregrehe stezica v pogubo peljá.

Mladinoljub.

Otrok za otroka.

(Pravljica.)

Živela je mati, ki je imela jedino dete. Bila je hčerka, katero je odgojila v največej revščini. Noč in dan si mati nij dala miru niti pokoja, da bi svojo hčerko lepo in v strahu božjem izredila. Neprestano se je trudila, da bi sebe in otroka z vsem potrebnim oskerbela.

Mati je bila vdova; mož jej je umerl kmalu potem, ko je porodila hčerko.

Uboga vdova je neizmerno žalovala po svojem možu, in mnogo časa je poteklo, predno se je malo potolažila. Gospod župnik, mož po volji božjej, tolažil je večkrat žalostno mater, reki jej, da zna tudi ona oboleti, ako ne jenja žalovati. Na Boga naj zaupa, ker on je dober oče in tudi nje ne bode zapustil. Kar Bog stori, vse dobro in modro stori, da si tudi večkrat ne zapopademo. Zatorej naj se vda v voljo božjo in na njegovo pomoč naj zaupa. Tudi jo podučí, kako naj skerbi za otrokovo večno in časno srečo.

Tako tolaži in podučuje mož božji-ubogo, zapuščeno vdovo. Pa so njegove besede tudi potolažile žalostno mater.

Da si ravno se še večkrat spominja pokojnega moža, vendar jej ta spomin ne terga toliko serca, ker vedela je, da se tam gori v nebesih zopet snidemo vsi, ki smo se tukaj ločili. Odsihdob je obračala vso svojo skerb samo na to, kako bi svoje dete lepo odgojila.

In res je skerbela za svojega otroka tako, kakor le dobra in skerbna mati za svoje dete skerbeti more. Bila je lep zgled vsem dobrim materam. To njeno skerb in prizadevanje je pa tudi Bog sam podpiral, ker deklica je bila od dne do dne pametnejša in modrejša ter je tako lepo napredovala v vseh lepih in koristnih vedah, da je ubogo mater zeló zeló veselilo.

Kedar je mati pripovedovala svojej hčerki o dobrem očetu v nebesih, kateri je vse, kar vidimo, iz nič napravil, kateri vse preživi in za vsako, tudi najmanjšo stvarco po očetovski skerbi, poslušala jo je hčerka sè sklenenima in k nebu povzdignenima rokama, kakor da bi hotela objeti dobrega Boga, o katerem je toliko lepega slišala svojo mater pripovedovati.

Rada je poslušala hčerka svojo mater, a še rajši je sklepala roki in častila Očeta, o katerem je vedela, da jo ljubi. Kedar koli je molila, nij prosila časti in posvetnega veselja, nego modrosti in lepih čednosti, prav po izgledu Marije Device.

Kdor bi bil videl deklico, ko je klečala pred podobo božje porodnice, in je molila, mislil bi, da vidi angela v človeškeji podobi. Prelepa podoba nebeške kraljice z Jezusčkom v naročji, pred katero je hodila deklica molit, bila je dar pobožne prednice bližnjega samostana, matere Matilde. Izrezljala jo je umetna roka slovečega kiparja. Vsako jutro in vsak večer je pobrisala pobožna deklica prah od podobe in jo ovenčala z lepimi cveticami, poljubila je božje dete, in še le potem je šla na delo, katero jej je mati odločila.

Tako ste živele mati in hčerka dljé časa. Nobena nezgoda jima nij kahlila tega srečnega življenja. Vendar nij smelo dolgo tako ostati. Tudi njima je bil odločen grenki kelih terpljenja, katerega vsak človek okusiti mora.

Bilo je necega večera, ravno v predpraznik velikega Šmarna. Milo zvonjenje z bližnjega zvonika je oznanovalo prebivalcem po deželi, da bode jutri velik praznik. Mati čedi in pospravlja po hiši, a hčerka je šla sè svojo prijateljico v bližnji gozd po cvetic, da ovenča za juterni praznik podobo Marije Device. Ravno sedíte kraj potoka, vijočega se po krasnej dolinici, ter povezužete nabrane cvetice v šopek, kar se prikaže volk iz goščave. Ko ugleda sedeči deklici, začne strašno tuliti. Deklici ugledavši ga, se tako prestrašite, da se niti ganiti ne morete z mesta! Predno se zaveste, zgrabi volk deklico uboge vdove in jo odnese v gozd.

Od velikega strahú se deklica ne upa vpiti, nego tiho in mirno leži volku na herbtu, kakor jo je bil naložil. Še le pozneje, ko se malo zavé, zavpije: „Oh, mati Marija! pomagaj!“

V tem, ko je bila deklica v tolikej nevarnosti, hití nje prijateljica, popustivši cvetíce, vsa bleda in z odpertima rokama domóv k svojim starišem. Sapa jej zastaja, da nij mogla besedice izpregovoriti. V vas prišedši, teče naravnost v hišo uboge vdove. Sosedje vidéč nenavádno obnašanje deklice, tekó za njo, da bi videli, kaj je. Vdova je ravno na dvorišči obleko presuševala. Ko ugleda bledo deklico in toliko ljudi, takój se jej dozdeva, da se je nje hčerki nekaj žalega pripetilo.

Sosedova deklica pové strašno nesrečo, ki se je zgodila njenej prijateljici. Mislite si, otroci, uboga mater, ko je slišala o volku in svojem ljubem otroku. Sosedje se takój zberó, oborožijo se s koli, sekirami, drogi in drugimi rečmi, kar je komu v naglici v roke prišlo ter hité v gozd, da bi rešili, ako je še mogoče, uboga deklico iz volkovega gobca.

A pustimo zdaj za nekaj časa sosedo in lov na volka, ter poglejmo kaj je v tem času počela uboga vdova, ki je ostala sama doma.

Ko se zavé uboga sirota, bile so nje perve besede: „Od drugod mi mora pomoč priti!“ To rekši, hití v sobo, kjer je stala podoba matere božje. Hitro vzame Mariji njeno presveto dete iz naročja ter na ves glas vpije proti nebu: „O Marija, mati polna milosti, daj mi mojega otroka nazaj, saj te je ljubil, da nihče tako na zemlji. Daj mi mojo preljubo hčerko zopet nazaj, drugače ti tudi jaz ne dam tvojega Jezusčka nazaj! Daj mi, daj, mojega otroka nazaj, slišiš, Marija! Ako mi ga ne daš, tudi ti ne bodeš več slišala tolči serca svojega Jezusčka na svojih materinih persih; ker povem ti, da tvoj otrok ostane toliko časa pri meni v zastávo, dokler mi ne pomoreš, da dobim svoje preljubo dete zopet nazaj.“ —

In glej! mati božja nij bila s to prošnjo uboge vdove niti najmanje razžaljena, ker na njenem obličji nij bilo videti nobene meržnje, nobenega serda, marveč preblažena Devica Marija se prav sladko nasmehne, ko vidi, da jej je uboga vdova njeno dete iz naročja vzela.

A tudi Jezusčku se je moglo dopasti v naročji uboge vdove, ker ljubeznivo se smeja, poslovil se je od svoje matere Marije, in bilo mu je videti, da gre rad v zapor, kamor ga je nesla uboga vdova.

Zapor za Jezusčka je bila vdovina skrinja; kajti do skrinje je hitela ž njim, zavila ga je v najlepšo tkaníno in lepo sviléno ruto, položila ga je v skrinjo in jo dobro zaperla.

Ko je bilo vse storjeno, poklekne pred skrinjo s terdnim sklepom, da ne ide poprej od skrinje, dokler jej Marija ne da otroka za otroka.

V tem, ko se je vse to veršilo v vdovinej sobi, korakal je volk z ukradeno deklico mirno po gozdu proti svojemu berlogu, komaj čakajóč, da bi jo pohrustal. Deklica je mirno visela čez volkov herbet, dobro vedóč, da je izgubljená, ako jej Bog ne pomore in njegova presveta mati Marija. In glej! pomoč je prišla iz nebes. Tam med smerekovimi vejami se nekaj zasvéti, bilo je videti modrorudečo svetlobo in v sredi nje podobo matere božje z žezlom v desnej roki, ravno taka, kakor je bila v hiši uboge vdove.

Podoba zakliče z rahlim glasom najpred deklici: „Ne boj se!“ a potem tudi požrešnemu volku: „Poberi se!“ Kdo bi se upal zoperstavljati Marijnemu povelju? Tresoč se po vsem životu, položi volk deklico rahlo na mah, ter se spusti v beg, kakor da bi mu bilo sto lovskih psov za petami.

Zdaj se deklica vzdigne, pade na koleni pred Marijno podobo ter jej hoče obleko poljubiti, ali v tem trenutku podoba izgine. Sosedje, ki so volka iskali, ugledajo svetlobo sredi smerekovega drevja, prihité tja, in kaj vidijo? — hčerko uboge vdove nepoškodovano ležati v mahu. Veselja nij bilo zdaj ne konca ne kraja.

S petjem zahvalnih pesen, bliža se zdaj množica ljudi proti hiši uboge vdove, ki jim vesela naproti hití. Kdo bi mogel popisati veselje in óna priserčna čutila, ki jih je imela uboga mati, ko je zagledala sredi množice ljudi svojo preljubo hčerko zdravo in veselo.

Strastno jo objame in poljubljuje. Nobeno oko nij bilo suho pri pogledu tega veselega dogodka in kmalu se je raznesla po vsej vasi novica o tem čudeži.

Zdaj se domisli vdova na Jezusčka, ki ga je imela v skrinji zapertega. Takój gre, da ga reši iz težkega zapóra. Ko ga vzdigne iz skrinje, pade pred njega na koleni ter ga priserčno poljubljuje. Potlej ga nese Mariji zopet nazaj v naročje ter moli: „O Marija, odpusti mi, da sem se prederznila ti vzeti tvojega Jezusčka. Ti, ki si ljubila svojega otroka do smerti na križi, veš, da me je ljubezen do mojega otroka napeljala k temu. Zatorej te prosim odpuščenja. A da si uslišala mojo prošnjo ter mi si dala moje dete zopet nazaj, za to ti bodem hvaležna vse svoje žive dni!“ Mariji so dopadle te vdovine besede, ker sladko se jej je nasmehljala in tudi Jezusček se nasmehne deklici.

Poslovenit Iv. Zarnik.

Mertvaška srajčica.

Bila je mati, ki je imela sedem let starega dečka. Deček je bil tako lep in ljubezniv, da se ga nihče nij mogel dosti nagledati. Vsak, kdor ga je videl, bil mu je dober in prijazen. Zato ga je imela mati rajše nego vse drugo na svetu. A zgodi se, da deček necega dne naglo in nevarno izbolí, ter ga Bog k sebi v nebesa pokliče. O tej izgubi se mati ne more potolažiti. Noč in dan joka po preljubem otroku. A kmalu, ko so ga pokopali, prikaže se deček materi po noči na ravno tistem kraji, kjer se je večkrat poprej sedéč igral. Kedar je mati jokala, jokal je tudi deček, a berž ko se je zdanilo, izgine prikazen. Ker mati nij prestala jokati, prikaže se jej deček neko noč oblečen v ónej belej mertvaškej srajčici, v katerej so ga pokopali, in z vencem na glavi. Vsede se k materi na posteljo in pravi: „Mama, prosim te, ne jokaj po meni, ker drugače ne morem zaspati v svojej posteljici; glej, srajčica je vsa mokra tvojih solz, in ne posuši se, ker vedno jokaš po meni.“ Mati se zelo prestraši, ko to sliši, in odsihdob ne joka več po otroku. Drugo noč se jej deček zopet prikaže z gorečo svéčico v roci. Sladko se jej nasmehlja in reče: „Poglej, mamica, zdaj se mi srajčka že kmalu posuši, in jaz imam mir v grobu.“ Jutrodan priporoči mati svoje dete ljubemu Bogu, ter tiho in poterpežljivo prenaša izguho jedinega otroka, ki ga je Bog k sebi v nebesa poklical. Dečka zdaj nij bilo več nazaj, spal je mirno v svojej merzlej posteljici — pod zemljo.

Jesenska pesen.

Slava, jesén ti, preljubljeni čas,
Préjmi pozdrave, vriskánje od nas!
Dá-si užé je šel sterk čez morjé,
Kamor vsi pevci krilatí bežé;
Dá-si užé se obleta drevó,
Cvetje podlések dviguje goló:
Vendar živenje, mogočno kipéč,
V tersovih žilah še bije goréč;
Vendar sedaj preveseli smo mí —
Grózdije, oh! kako sládko si tí!

Slava, jesén ti, preljubljeni čas,
Préjmi pozdrave, vriskánje od nas!
Tam iz vinógrada nésemo sad,
V solnci dozórel leskáče se zlat;
Da bi ne bila nosáča krepká,
Ne bi ga vzdígniti mogla obá!
Bratci, sestrice! stopite okrog,
Grózdni sok pijte jeséni iz rok!

Naj se zdravíjce veséle glasé,
Kákoršnim serca nas sama učé:
Pervo napijaj továrišu vsak,
Vsak iz nas bodi možák, poštenják;
Vzkliknimo v drugo: živí naj jih Bog,
Kar jih je skerbnih o sreči otrok;
Tretji napój iz globine sercá
Naj domovini predragej veljá!

Lujiza Pešjakova.

Priporočilo.

Mlad napoljski plemič, ki doma nij dobil sebi ugodne vojaške službe, hotel je 1774. leta stopiti v službo avstrijskega kralja ali nemškega cesarja. V ta namen si poišče nekaj priporočilnih listov in se podá na Dunaj. Gredóč najde v Gradcu tri tujce, s katerimi se je v nekej gostilnici razgovarjal in večerjal. Bili so Nemci, a govorili so francoski med soboj. Kmalu se sprijaznijo in naš popotnik jim zaupljivo pové svojo naméro.

Ko ga zaslišijo, pravi jeden teh gospodov: „ne zamerite, jaz menim, da niste dobro storili, ker k Nemcem hodite. Časi so že dolgo mirni, in dosti je domačih plemičev, iskajočih si službe; zatorej ne verjamem, da bi kak tujec dobil častno službo pri vojni.“ — „Kdo vé,“ reče Napoljec, „za delo

sem pripraven, in močno želim, da bi mogel pokazati svojo pridnost in hrabrost. Tudi imam nekaj priporočilnih listov od zelo imenitnih oseb. Poskusil bodem svojo srečo, potlej bodi, kar bodi!“ Nato reče tuji nemški gospod: „ker ste tako določno namenjeni na Dunaj, znal bi vam tudi jaz kako priporočilo podati, ki menda ne bode najslabše. Pisal bodem generalu Lascy-ju, in osobno mu boste to pismo izročili.“ Z veliko hvaležnostjo vzame Napoljec priporočilni list in dalje potuje.

Ko pride na Dunaj, oddaja priporočilna pisma, kamor so bila namenjena. Tudi za generala Lascy-ja je imel nekaj listov, katere mu kmalu oddá; a óno pismo, ki ga je med potom dobil, založil je nekam in nij ga mogel dobiti. Ko general pisma prebere, obžaluje, da mu za zdaj ne more pomagati. „Okoliščine niso ugodne, tudi zdaj nemam nobenega izpraznenega mesta,“ tako se je izgovarjal general. Plemič je kaj tacega že pričakoval, zato se nij začudil, in tudi nij upanja izgubil. Večkrat je obiskal generala, da se mu pokloni in priporoči; bil je tudi vselej prijazno sprejet, a službe vendar nij dobil.

Necega dne najde nenadoma óno izgubljeno pismo. Takój hití k generalu, podá mu list in mu tudi razloži, kje je list dobil in kako ga je izgubil. Lascy list odpre, bere ga, čudi se in z glavo zmajuje. Ves zavzet povpraša plemiča, je li poznal gospoda, katerí mu je to pismo izročil? „Ne, nijsem ga poznal,“ odgovori mladeneč. „Pa vedite,“ reče general, „to pismo vam je dal cesar sam. Prosili ste za službo nižjega častnika, a cesar mi ukazuje, da vas postavim za stotnika. To tudi ste od tega trenutka in bodite zato cesarju hvaležni.“

Kdor ima resnično voljo priden biti, ta lahko povsod dobi kako službo; lenuhov in neznačajnikov se vsak izogiblje.

F. Rup.

Koliko listov ima kako drevo.

Plemenit gospod je imel šaljivega lovca, katerega si je deržal bolj zaradi šale nego li zaradi lova. Ako je gospodu v samotnem gradu dolg čas bilo, poklical je lovca in šla sta na izprehod okolo doma. Kar mu je gospod zastavil z besedo, vse je lovec odgovoril vselej modro in zelo šaljivo.

Necega dné se je gospod z lovcem izprehajal po drevoredu in mu je rekel, da mu naj v polovici ure prešteje in pové, koliko listov ima največje drevo v drevoredu. Gospod si je mislil, da lovec tega ne bode mogel storiti in je bil zelo radoveden, kako bode šaljivec to nalogo rešil. Ali kako se začudi gospod, ko mu lovec reče, da bode svojo nalogo rešil prej nego v pol uri. „Ukažite samo,“ reče lovec, „kje da pričnem šteti, od spodaj ali od zgoraj drevesa?“ Gospod mu reče, naj prične v verhu drevesa. Lovec takój spleza na drevo, a gospod ide dalje. Za četert ure prihití že lovec za gospodom rekoč: „liste na drevesu sem že preštel.“ — „No, koliko pa jih je?“ vpraša gospod. „Od verha doli jih je ravno toliko, kakor od spodnjih vej do verha, a števila si nijsem zapisal, ker mi tega nijste rekli,“ odreže se lovec.

Gospod se mu nasmehljá in potisne mu v roko zlatník (cekin).

Sim. Punc̃ah.

Samoslépnik.

V rimskej državi je bil kralj, kateri je razglasil zakon, da od njega vsak slépec dobode po sto novčičev na leto. Naméri se, da je dvajset tovarišev prišlo v mesto, kder so zavili v kerčmo pit. Sedem dnj so jedli in pili, a ko so kerčmárju plačevali, dali so mu vse, kolikor so imeli novcev. Kerčmár jim reče: „dragi moji! sto novčičev je še premalo. Resnično, resnično vam govorim, ne otidete, dokler ne doplatíte zadnje trohe!“ To zaslišavši rekó drug družemu: „kaj nam je storiti? Nemamo s čim platíti.“ Nekdo iz njih velí: „poslušajte dober svèt! Kralj je razglasil zakon, da, kdor koli je slép, dobode po sto novčičev iz njegovega zaklada. Storimo žreb (loz) mej soboj, a katerega zadene sreča, temu izteknímo oči ter potem da pojde v kraljevo poslopje, kder mu dadé sto novčičev, in s temi vse nas reši.“ Odgovoré mu: „dober je ta svèt.“ Mej soboj storé žreb, kateri zadene baš ónega, ki je tako svetovał. Mahoma ga oslepé ter odvedó k poslopju. Terkajóčih povpraša vratár, kaj bi radi. Rekó mu: „imamo slépeca, kateri prosi milostínje po zakonu.“ Vratár odgovorí: „povém vélicemu dvórniku,“ ter otide in zglesi dvórniku: „pred vráti stoji slépec, prosèč milostínje po zakonu.“ Véliki dvórnik mu dé: „sam ga hočem videti.“ Kadar stopi k slépcu, jame ga dobro gledati in premišljati. Napósled ga vpraša: „dragi moj, kaj hočeš?“ A slépec: „sto novčičev po zakonu.“ Véliki dvórnik reče: „resnično ti govorim, včeraj sem te v kerčmi videl, imejóčega očesen vid zdrav in svetál. Krivo si razumel zakon, ki je dobrodájstvo odménil samo tacemu, kogar bi oslepíla bolezen ali kakovo naključje, katerega se nij ubraniti; a tí si le samoslépnik, zakaj radovoljno si svétoval, da so ti oči iztekníli, v kerčmi se napivšemu ter najédšemu. Drugod išči pomóči, tukaj ne dobodeš ničesar!“ — Zgodilo se mu je, kakor je bil vreden.

M—c.

Na planínah.

Gotovo ste že večkrat slišali, da se óni del sveta, kjer mi živimo, imenuje Evrópa, ki je sicer najmanjši a najlepši in do zdaj tudi najsrečnejši del zemlje. V Evropi je podnebje najbolj zdravo, zemlja najlepše obdelovana, ljudstvo najbolj omikano, in sveta vera najbolj razširjena. Evropa ima mnogo zeló visokih gorá, a najvišje med vsemi so tako ímenovane Alpe ali bele gore, ki je sploh tudi planine ali snežnike imenujemo. Alpe so tedaj pravo jedro evropskih visokih gorá. Razprostirajo se po vsem Švicarskem, po jugovzhodnem Francoskem, po severozapadnej Italiji in po južnem delu Nemčije; potem se vlečejo po Avstrijskem čez Tirolsko, Solnograško, Koroško, Kranjsko in Štirsko, ter segajo celó na Hervatsko, kjer pa niso več tako visoke. Alpe pokrivajo vse dežele od reke Dunava malo ne do jadranskega morja, in od velike ogerske nižave do švicarske meje. Končne veje srednjih Alp in skoraj vse vzhodne Alpe so razrasene po avstrijskem svetu; zato tem tudi primérno pravijo avstrijske Alpe. Dolgost vseh Alp iznaša okoli 120 mirijametrov. Naše kranjske gore, ki vam so vsaj po imenu znane, kakor: Stol, Grintovec, Koren, Ljubelj, Triglav i. t. d. niso nič družega nego posamezni veršaci vzhodnih Alp, ki je tudi Karavanke imenujemo. Po nekaterih

nizkih gorah v južnih deželah rastejo drevesa in vinska terta. A na Švicarskem in Tirolskem, kakor tudi po drugih krajih, koder so planine zelo visoke, tam ne raste vinska terta. Po najvišjih veršacih alpskih gorá leži sneg po zimi in po leti.

Da si po visokih planinah vino ne rodi, in se tam ljudje ne morejo tako radovati, kakor po južnih deželah, imajo vendar tudi na visokih planinah ljudje prijetno življenje. Njihove zabave so posebno lov na divje koze in reja goveje živine. Kakor nam Slovencem največ dobička verže poljedelstvo in vinoreja, tako daje prebivalcem visokih Alp največ koristi goveja živina, ki po

vsem svetu slovi podimenom „švicarska goveda.“

Tam imajo ljudje obilo lepe švicarske goveje živine, od katere dobivajo glavosoviti švicarski sir, ki se po vsem svetu razpošilja in prodaje.

Največ veselja na planinah je v spomladi. Vsak gospodar žene svojo živino na planine, kjer se vse

na planino in jeseni s planine v dolino, postaja živina nemirna po hlevih.

Krave veselo mukajóč, zbirajo se in veselo poskakujejo. Največjeje in najlepše kravi, ki je vsej čredi vodnica, obesijo okoli vratú ta zvonec na lepem traku, in med roge se jej priveže šop cvetja. Tudi druge krave dobre zvonce, nekatere večje, nekatere manjše, in pastir pazi posebno na to, da se glasovi lepo vjemajo. Pervi pred čredo gre pastir, ves okinčan s cvetjem in pisanimi verbcami, takój za njim gre krava vodnica, potem druge krave, v sredi med njimi gre bik, kateremu med roge privežejo s pisanimi verbcami in cvetjem okinčan jednonóžen molzen stolček, na katerem možič ali molzica sedi, kadar molze. Za čredo gre drugi pastir in jeden hlapec, ki nese molzno posodo. Vso drugo pripravo, ki je na planinah potrebna, recimo: posode za

Planinski prebivalec v Tirolah.

poletje pase po planinskih pašnikih, dokler se ne primakne zima, ter je treba živino zopet domóv gnati. Veliko veselje vlada povsod, kadar se živina v planine seli, ali pa kadar se zopet domóv vrača.

Ko začne pastir spomladi zvoniti po dolini z velikim zvoncem, ki vodi živino

mleko, sir i. t. d., naložé na konja in pošljejo tja. Živina je jako rada na planinah. Čisti planinski zrak jej bolje dé, nego smerdljivi in zaduhli hlevi. Tukaj jé, kadar se jej poljubi; v višavah tudi nij, take vročine, kakor po dolinah, in sitne muhe in obadi jo toliko ne nadlegujejo. Zató je živina na planinah bolj čversta, zdrava in vesela, in v tem času boleznim manj podveržena nego v hlevih.

Planinska krava pozná na planini vsak germ, vsako mlako; vé, kje je najboljša paša; vé, kdaj je čas molžnje; že od daleč pozna pastirjev glas. Njej je znano, kdaj je čas iti h koči ali na vodo, razločuje škodljiva zelišča od dobrih in sluti nevihto.

Na planini si naredi pastir kôčo, v katerej celo leto pridno dela. Krave se pasó, koder se jim poljubi; a ko pride čas molžnje, zjutraj in zvečer, zatrobi jim pastir v svoj veliki rog znano pesnico, in takój se zberó vse krave na molznem mestu. Zjutraj polmocene krave odidejo in se pasó, dokler jih pastir na večer zopet ne pokliče. Takih kôč ali kolibic je po planinah jako mnogo, ker povsod, kjer je kaj paše, tja pusté živino. Po takih krajih, kjer planine niso preveč sterne, pase se goveja živina, a kjer so planine presterne in kamenite, onod se pasejo koze. Ali vsaka čreda dobro pozna glas svojega pastirja, in koze se nikoli ne zberó, ako pastir govedi trobi, niti goveda, ako kliče kozar.

Tako preživé pastirji sè svojo čredo celo poletje na planinah, po katerih se čuje prijetno pastirsko petje in lepo doneči glasovi roga. A ko nastopi pozna jesen, vračajo se pastirji in živina domóv, ter nesó sè soboj, kar so na planinah pridelali.

Druga lepa zabava na planinah je lov na divje koze. Divje koze so skoraj tako velike kakor naše domače, ali mnogo bolj žive so, bolj okrétné in lepše. Živé po najstermejših pečinah, a spenjajo se in skačejo tako spretno, da se jim človek ne more nikoli dosti načuditi. Po najstermejših čeréh plezajo in skačejo neznano hitro in varno; po dlan širokej polici leté po pečevji, kakor bi je nosil vihar; kraj globokih prepadov, kjer bi človek mislil, da ga nij prostora za njihovo nogo, dervé hitro kakor strela. Z jednim skokom puhne divja koza na stiri metre visoko stermino, z največjo lehkoto šine preko pet metrov širok preduh in brez vse škode skoči v 8 metrov globoko brezno. V skoku se obderži na skalici, katero bi človek lahko z roko pokril in obstreljena tudi na treh nogah pobegne na najstermejših robovih loveu izpred očí.

Na jesen, kadar je vreme ugodno za lov, dogovori se kakih pet, šest ali še več lovecev, in na vse zgodaj, kmalu po polnoči, gredó na sterne pečine, po katerih se nahajajo divje koze.

Lov na divje koze je neizrečeno težaven in nevaren. Lovec mora biti terdnega, rekel bi železnega života, vajen vsakoršnih težav, ne sme se bati večdnevnega truda, kljubovati mora mrazu, viharjem in nevihtam, zraven mora biti zmeren, hladnokerven ali kadar treba tudi pogumen in derzen. Razven dobre in zanesljive puške mu je potrebna mirna roka, bistro oko, posebno pa vedra glava, ki nij podveržena omotici.

Ako se loveu posreči, da ugleda žival, mora se časih daleč plaziti po trebuhu, skrivaje se za skale; a časih mora še hoditi ure in ure, da obide žival tako, da jo ima proti vetru, kajti loveca za vetrom koza kmalu zavoha

in potem je ves trud zamán. Najbolje je, ako obide pasočo se kozo ter jo prestreže, ko se pozneje s paše vrača proti verhu. Za skalo skrit ali na trebuhu ležéč čaka koze, da mu pride na streljaj. Puška počí, gore odmevajo strel, zadeta koza skoči k višku, prekucne se in mrtva pade na zemljo, ako je lovec dobro méril. Ali ako nij dobro pogodil (zadel), ter je kozo samo rnil, odvleče se koza med najnepristópnejše pečine in v tem slučaju je za lovca največja nevarnost. Lovec gre za kervavim tragom ter hoče po vsakej ceni, da dobi kozo, ki mu je izpred oči zbežala. Tako se predaleč odstraní od svojih továrišev, a ranjena koza ga mámi zmirom dljé na visoke in sterme pečine, kjer je že marsikateri lovec našel svoj grob, padši z ostre pečine in zvalíviši se v brezen, iz katerega nij več nikoli prišel živ na dan.

Ravno zaradi stermih pečin in globokih prepádov mora vsak lovec imeti posebno obutal, t. j. čízme, na katerih so ostri, podolgasti žreblji v podplate tako zabiti, da vèn šterlé, ter se lovec s takimi čízmami na sternej pečini lahko zaderži.

Verhu tega ima vsak lovec, pastir, in tudi vsak popotnik, ki gre na planine, po poldrugi meter dolgo in močno palico, ki je od spodaj z železom okovana, da izgleda kakor sulica, kar vidite na denášnjem podobi, ki vam predstavlja planinskega prebivalca v Tirolah. Na tako palico se človek opira, kadar se spenja po sterminah, in kadar hoče, da preskoči kak prepád.

Otrokom, ki v šolo hodijo.

Preljubi otroci!

Šolsko leto se je začelo in serčno me veselí, ko vidim, da vas toliko v šolo hodi, pridnih in čverstih dečkov in deklic. Kaj ne, vaši ljubi stariši vas pošiljajo v šolo, ter so vam rekli, da se bode v šoli učili. Res, preljubi moji, učili se bode v šoli mnogo mnogo lepega, koristnega in dobrega. Učitelji imajo otroke zeló radi. Zatorej tudi radi vidijo, da ste zmirom okoli njih in se prav prijazno ž njimi pogovarjate. Učitelji vam bodo v šoli mnogo novega in lepega pripovedovali in vas vse leto prijetno razveseljevali. Učili se bode ljubega Boga spoznovati, čítati (brati), računiti in pisati, ter še mnogo drugih lepih stvari. Večkrat bode tudi kako lepo pesen zapeli. Oj, to bode veselje! Zatorej le radi hodite v šolo in veseli bodite vselej, kedar greste. Ako ste pridni učenci in pridne učenke, vas bode Bog vesel in vsi dobri ljudje vas bodo radi imeli. Učitelji in stariši, ki tako lepo za vas skerbé, vas bodo še bolj ljubili. Ako ste pridni in dobri otroci, zagotovim vas, da bode jedenkrat tudi dobri in srečni ljudje. Oj, to bi bilo za vaše učitelje največje veselje, ako bi videli in slišali, da je ta ali óni deček ali deklica, ki sta k njemu v šolo hodila, zdaj vsa drugačna, boljša in pridnejša. Kaj ne, da jim naredite to veselje? Takój danes, prvi dan, ko pridete v šolo, obljubite jim, da hočete vse leto pridno in radi v šolo hoditi, v šoli tiho sedeti ter na vse zvesto páziti, kar vam povedó. Obljubite jim tudi, da je hočete lepo ubogati, kar vam rekó in ukažejo. Jaz upam in mislim, da bode vse to radi in natanko storili, ter bode zeló dobri in pridni učenci in učenke. Kaj ne da bode?

Kako se je deržati v šoli.

V šolo naj otrok pride o pravem času, čist, umit in počesán. V šoli se je deržati vsacemu svojega mésta ter svoje stvari imeti čiste in v redu. Vsak naj pázi, kaj gospod učitelj govore ter nikdo naj se ne glási, dokler nij vprašan, a kedar je vprašan, da jasno odgovarja. V šoli je mirno sedeti in prepovedano se je igrati ter ozirati se. Z nikomur se ne šalíte, z nikomur ne šepetájte, nego poslušajte náuk. Dobremu otróku Bog pomaga. Gerdo je, ako učenec v šolo pride nesnažen, raztergan, neumit in nepočesán! ako ima lasé na óči spuščene! ako terdo teptá z nogama, kakor konj, kadar vstópi! ako lopútne z vrati, kadar jih zapira, ter ako obsedí, kadar je vprašan. Tisti otroci nijso pridni, kateri naglo izdirjajo, kakor vihar iz šole in cerkve, ter drugim ljudém delajo preglávico.

Razne stvari.

Drobtine.

(Kristian Andersen) po vsem svetu sloveči danski pisatelj, ki je sè svojimi mičnimi pripovedkami očaroval stare in mlade, umerl je 4. dné avgusta meseca v Kodanji. Ta sloveči pisatelj je bil rojen na otoku Fünen 1805. leta od zeló siromašnih starišev. Že za perve mladosti je moral Andersen preterpeti mnogo neugodnosti, ter je že deček začel pisati majhne slovstvene sestavke. 1819. l., po očetovej smerti je šel v Kodanj. Pozneje so mu pripomogli njegovi prijatelji. Male in prekrasne njegove pripovedke so mu pridobile po vsem izobraženem svetu veliko slavo. Kar se tiče njegove mične pisave nij mu ga nikjer, da bi mu bil raven. Tudi vam je „Vertec“ že mnogo njegovih krasnih plodov prinesel v slovenskej prestavi.

(Novi ljubljanski škof.) V nedeljo 5. septembra so bili naš milostivi novi knezoškof gosp. dr. Janez Pogačar v stolnej cerkvi slovesno posvečeni. Ljubljana je ž njimi dobila svojega 26. škofa v preteku 412 let. Novoposvečeni knezoškof so bili rojeni

1811. leta v Breznici na Gorenjskem, a za duhovna so bili posvečeni 1834. l.

(Velika starost.) Nedavno je umerla v Niebonyu, ne daleč Ustrona v Sleziji, gospa Veronika Lauzer, ki je bila stara 106 let. Imela je pet sinov, katerih jeden je nekoliko dni pred njo 76 let star umerl.

(Štiri leta star ubijalec.) V Časlavi na Češkem so se otroci železnocestnega predstojnika igrali z nabranimi breskovimi kóščicami ter so je tolkli s kládívom. Kmalu se spró pri tej igrači, in štiri leta star deček udari z železnim kládívom svojega komaj 3 leta starega bratca tako hudo po glavi, da je siromak pri tej priči umerl. Otroci! bodite miroljubni in ne pripravajte se pri igračah.

(Največja mesta) na svetu so: London, ki šteje 3 milijone in 800,000 duš; Sučan v Kini, ki ima 2 milijona, Pariz 1 milijon in 851,792; Peking v Kini 2 $\frac{1}{2}$ milijona duš.

(Družba sv. Mohora), od katere vsako leto toliko lepih in poučnih knjig dobivate, šteje letos že 26,336

udov. V jednom samem letu, to je, od lanskega leta do letos, pristopilo je 2256 novih družbenikov. Pač lep in vesel napredek!

(Št. Peterska cerkev) v Ljubljani je dobila nove zvonove iz Hilzerjeve zvonarne v Wiener-Neustadtu.

(Kranjska) šteje 464,000 prebivalcev.

Kratkočasnice.

* „Oče! da li se še spominjate, kako ste me topli, ko sem sosedovega Mirka ugriznil v lice?“ povpraša Janko svojega očeta. — „Dà, dà,“ odgovori oče, „dobro se spominjam, kako dolgo je ubozega Mirka bolelo lice.“ — „A zdaj morate, oče, tudi Vraničevega Tončka dobro pretepsti, ker se je včeraj v jezik tako ugriznil, da je od same bolečine skakal po dvorišči kakor da bi bil obnorel.“

* Tatú so pripeljali pred sodnika, kateri ga ostro vpraša: „Povej mi, lopov, zakaj stojiš pred menoj?“ „Hvala vam na vprašanji, ako dovolite, hočem se vvesti,“ odgovori tat.

* Jarnejček: „Poglejte no, gospod učitelj, Lavračev Lukec me zmirom za lasé ruka!“ — Učitelj: „Jaz ne vidim, da bi te ruka!“ — Jarnejček: „No Lukec, porukaj me še malo, da te bodo tudi gospod učitelj videli!“

Kako uganeš število, katero si kdo misli.

Reci svojemu prijatelju naj si misli kako poljubno število, katerega ti ne sme povedati, a ti to število vendar uganeš. — To ti je tako: Ko si prijatelj število misli, reci mu, naj to število sè številko 2 pomnoži, potlej naj k zmnožku (produktu) 4 prišteje, vsoto naj zopet sè številko 5 množi, k zmnožku zopet 12 prišteje in to vsoto sè številko 10

množi. Od tega poslednjega zmnožka naj odšteje 320 in dobí število, ki je ravno za 100 večje nego li óno število, ki si ga je mislil. Ako zdaj samo zadnji dve ničli odrežeš, dobiš pravo število, ki si ga je mislil tvoj prijatelj. Recimo: Prijatelj si misli število 2. Pomnoženo z 2, dobi 4, k temu prišteje 4, dobi 8. Število 8 pomnoženo s 5 je 40. K število 40 prišteje 12 je 52. To število pomnoženo z 10 je zmnožek 520. Od tega števila se odšteje 320, ostane 200. Zdaj še dve ničli proč, ostane 2. Takisto se ravna tudi pri večjih številih. **Josip Žirovnik.**

Uganke.

Nijsem živó,
A v sèbi življenje imam;
Okúsil krepkó
Jedílo si moje že sam.
Kaj je to?

Naloga sè številkami.

(Priobčila Žaneta Pirč.)

1. 6. 7. 8. je domača žival; 2. 8. 5. 8. zeló bolí; 3. 9. 8. je žensko imé; 4. 10. 11. 2. 3. 12. je prijetna ptica; 3. 7. 5. 8. je prijetna ptica; 3. 7. 5. 8. je ognjenik v Evropi; 2. 11. 2. 8. pridno dela; 5. 3. 8. 1. 3. 13. je mesto na Laškem. Perve številke vsake besede ti dadé imé slovečega slovenskega pesnika.

(Rešitev in imeña rešilcev v prihodnjem listu.)

Rešitev uganke v 9. „Vertčevem“ listu.

Jablana je imela samo še dve jabolki. Jedno je izbil na tla, a drugo je ostalo še na drevesu. Zatorej nij imel niti on niti drevo jabolk, nego vsak samo po jedno jabolko.

Pravo jo je rešila: Gospica Anička Martelanec, učenka v Barkoli.

LISTNICA. Gg. J. Z. v K.: Pesni, ki ste nam je poslali, ne ugajajo našemu listu; baš tako tudi „besedna zastavica“ ne, ker otroci ne vedó, kaj je o. a. — J. P. v Z.: Vse, kar je dobrega, radi porabimo, a to, kar nam ne uzaja, uničimo. — F. M. v R.: Gledališke igre za slovensko mladino se dobivajo pri „Vertčevem“ uredništvu po 20 kr. zvezek. Skerbite, da se knjižica obilo razširi.